

ว่านชักมดลูก

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Curcuma comosa* Roxb.

วงศ์: Zingiberaceae

ชื่ออื่น: ว่านชักมดลูกตัวเมีย

พืชล้มลุกที่มีลำต้นเป็นหัวอยู่ใต้ดินหรือเรียกว่า
เหง้า เนื้อในเหง้ามีสีขาวนวล ดอกออกเป็นช่อ

ส่วนที่ใช้: เหง้า

สรรพคุณ: ทำให้มดลูกเข้าอู่ ลดการอักเสบ โดยใช้หัวตำคองด้วยสุรา และใช้เป็นตัวยาหนึ่งในตำรับยาสตรีหลังคลอด ที่บรรจุในบัญชียาสมุนไพรในบัญชียาหลักแห่งชาติ¹ ตำรายาไทยใช้รักษาอาการไส้เลื่อนหรือกระษัยกร่อนลงฝักปวดเสียวลูกอัณฑะที่แข็งเป็นเส้น เจ็บปวด

ข้อมูลเพิ่มเติม: สารพฤกษเคมีสำคัญที่พบ คือ สารกลุ่มไฟโตเอสโตรเจน (Phytoestrogen) ซึ่งสารนี้ออกฤทธิ์คล้ายกับฮอร์โมนเพศหญิงเอสโตรเจน และช่วยให้หลอดเลือดคลายตัว ฤทธิ์ของสารกลุ่มไฟโตเอสโตรเจนนี้เป็นที่น่าสนใจในการนำไปพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์บรรเทาอาการผิดปกติในหญิงวัยหมดประจำเดือนซึ่งเป็นวัยที่มีปริมาณฮอร์โมนเพศหญิงเอสโตรเจนต่ำ สารกลุ่มไดแอริลเฮปตานอยด์ในว่านชักมดลูกมีฤทธิ์ต้านอนุมูลอิสระ สารโพรไซโตฟีโนน ช่วยกระตุ้นการหลั่งน้ำดีและเพิ่มการหลั่งกรดน้ำดีให้มากขึ้น³⁻⁵

เอกสารอ้างอิง

- ¹ ประกาศคณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ เรื่อง บัญชียาหลักแห่งชาติ. (2563, 29 ตุลาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 137 ตอนพิเศษ 254ง.
- ² ประมวลสรรพคุณยาไทย วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม ภาค ๓
- ³ Tantikanlayaporn D, Robinson LJ, Suksamrarn A, Piyachaturawat P, Blair HC. A diarylheptanoid phytoestrogen from *Curcuma comosa*, 1,7-diphenyl-4,6-heptadien-3-ol, accelerates human osteoblast proliferation and differentiation. *Phytomedicine*. 2013 Jun 15;20(8-9):676-82. doi: 10.1016/j.phymed.2013.02.008. Epub 2013 Apr 1. PMID: 23557993; PMCID: PMC3660539.
- ⁴ Winuthayanon W, Piyachaturawat P, Suksamrarn A, Ponglikitmongkol M, Arao Y, Hewitt SC, Korach KS. Diarylheptanoid phytoestrogens isolated from the medicinal plant *Curcuma comosa*: biologic actions in vitro and in vivo indicate estrogen receptor-dependent mechanisms. *Environ Health Perspect*. 2009 Jul;117(7):1155-61. doi: 10.1289/ehp.0900613. Epub 2009 Mar 23. PMID: 19654927; PMCID: PMC2717144.
- ⁵ Intapad S, Saengsirisuwan V, Prasannarong M, Chuncharunee A, Suvitayawat W, Chokchaisiri R, Suksamrarn A, Piyachaturawat P. Long-term effect of phytoestrogens from *Curcuma comosa* Roxb. on vascular relaxation in ovariectomized rats. *J. Agric. Food Chem*. 2012; 60(3): 758–764.